

LESPROGRAMMA ONDERBOUW VO

Wat is het nieuws?

FOTO: ANP BAS CZERWINSKI

Wat is het nieuws?

In deze les gaan we dieper in op de vraag wat 'nieuws' nu precies is? We gaan in op de rol van de media als 'waakhond' van de samenleving en de vraag wanneer nieuws van maatschappelijk belang is. Ook kijken we naar de de 5W1H-vragen die journalisten gebruiken tijdens hun werk en we laten de leerlingen inzoomen op hun eigen situatie; wat maakt nieuws belangrijk voor jou? En hoe kan dit verschillen van het publieke belang?

Benodigdheden:

- Laptop/smartphone
- Digibord

Begrippenlijst

5W1H-methode

Afkorting voor de belangrijke vragen waarop journalisten in hun publicaties antwoord proberen te geven (wie?, wat?, waar?, wanneer?, waarom? en hoe?)

“Waakhond”

De controlerende functie van de media op onder andere overheid en bedrijven.

Publiek/maatschappelijk belang

Belangen die voor de samenleving als geheel relevant zijn.

VO onderbouw

Lesduur -- 1 lesuur of 3 lesonderdelen van 15 tot 20 minuten

Maatschappijleer,
Maatschappijwetenschappen en Nederlands

Wat is nieuws?

Wat is het nieuws?

De lesopdrachten 1 en 2 bevatten zowel een klassikaal deel als een deel waarin de klas wordt verdeeld in kleinere groepjes. Opdracht 3 kunnen de leerlingen individueel maken waarna de resultaten klassikaal besproken kunnen worden in de klas.

De waakhond

Video: Wat is het nieuws (deel 1)

Bekijk de video door op de afbeelding hieronder te klikken.

In een democratische samenleving hebben de media een noodzakelijke rol: zij zijn de publieke “waakhond” die overheid en bedrijven controleert en ervoor zorgt dat ontwikkelingen die van algemeen belang zijn, bekend worden bij het publiek. Dat geldt niet alleen voor de politiek en het bedrijfsleven, maar ook voor berichtgeving over bijvoorbeeld maatschappelijke organisaties, showbizz en sport. Alles wat maatschappelijk relevant is kan interessant zijn voor het grote publiek, en dus de aandacht van een journalist krijgen.

Vanuit de rol van waakhond is het belangrijk om te blijven beoordelen of een publicatie, dit kan een artikel zijn, maar bijvoorbeeld ook een nieuwsvideo of een podcast, nieuwe inzichten biedt, en zo bijdraagt aan het publieke debat met betrekking tot die maatschappelijke kwestie.

Klassikaal

- Welk nieuws dat je de afgelopen paar dagen voorbij hebt zien of horen komen is je bijgebleven? Waarom?
 - Waar heb je dat nieuws voorbij zien komen? In bijvoorbeeld een krant of op een website, of op socials, bijvoorbeeld TikTok of Instagram?
 - Is er een verschil tussen nieuws van socials of van officiële nieuwskanalen? Waarom wel/niet?
 - Geldt die rol van ‘waakhond’ ook voor nieuws afkomstig van socials? Waarom wel/niet?
 - Hoe kun je de rol van de media als waakhond omschrijven met betrekking tot jouw gekozen bericht bij a?
 - Publieke of maatschappelijke belangen zijn belangen die voor de hele maatschappij belangrijk zijn. Een voorbeeld: de sluiting van het basketbalveldje bij jou om de hoek kan voor jou en je directe omgeving heel relevant zijn, maar voor de maatschappij als geheel minder. Maar bijvoorbeeld het toeslagenschandaal dat in 2018 aan het licht kwam en alle gevolgen daarvan, zijn van belang voor de samenleving als geheel.
- Als je uitgaat van bovenstaande:
- Kun je uitleggen waarom het in het maatschappelijke belang was dat ‘jouw’ nieuwsbericht, je antwoord bij vraag a, is gepubliceerd?

Verdeel de klas in groepjes.

Elk groepje krijgt een combinatie van twee berichten toegewezen.

Bespreek met elkaar:

- Wat kun je vertellen over de rol van de media als waakhond met betrekking tot deze twee berichten?
- Welk van de twee berichten is van groter maatschappelijk belang? Waarom?

Combinatie 1

- <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/fysieke-intimidatie-en-seksisme-dwdd-driekwart-bevraagde-npo-medewerkers-getuige-of-doelwit-misstanden~b123fb68/>
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/02/22/zo-ziet-woningnood-eruit-a4190672>

Combinatie 2

- <https://www.parool.nl/nederland/gemeenten-moeten-aan-de-bak-volgend-jaar-ruim-50-000-bedden-meer-nodig-voor-asielzoekers~b4d80962/>
- <https://www.nu.nl/tech/6302134/onderzoek-naar-tiktok-omdat-de-app-tieners-mogelijk-niet-goed-bescherm.html>

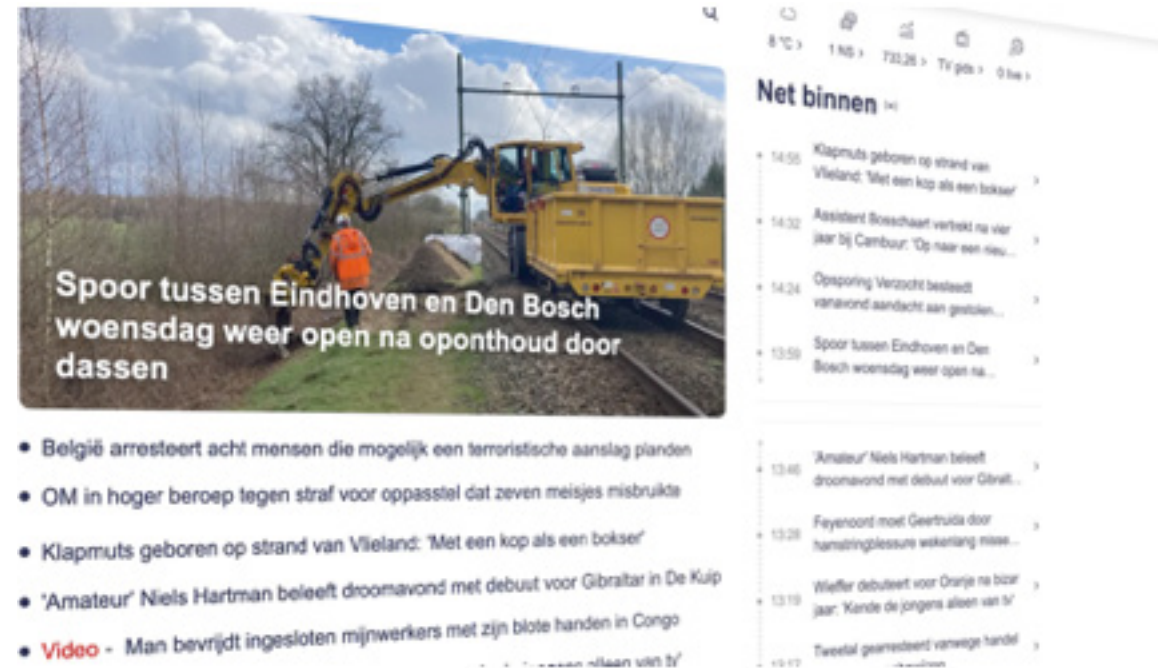
OPDRACHT 2

5W1H

Video: Wat is het nieuws (deel 2)

Bekijk de video door op de afbeelding hieronder te klikken.

Journalisten vertellen een verhaal. Maar wel een verhaal waarvan het belangrijk is dat het met betrouwbare bronnen en onafhankelijk is opgesteld. Bovendien moet een journalist in dat verhaal ook een zo volledig mogelijke weergave van een bepaalde gebeurtenis of situatie beschrijven. Maar hoe doen journalisten dat? Een handig hulpmiddel is de '5W1H-methode'. Het mag er misschien uitzien als een mysterieuze code, maar dit ezelsbruggetje wordt gebruikt om antwoord te geven op een aantal belangrijke vragen:

- 1). **Wie** - over wie gaat het nieuwsbericht?
- 2). **Wat** - wat is er gebeurd?
- 3). **Waar** - op welke plek vond de gebeurtenis plaats?
- 4). **Wanneer** - op welke datum is er iets gebeurd of gaat er iets gebeuren?
- 5). **Waarom** - waarom is iets gebeurd?

- 1). **Hoe** - hoe is het gebeurd?

Klassikaal

- a) Neem een paar minuten de tijd om onderstaand artikel te lezen: <https://www.nu.nl/binnenland/6302660/rotterdammer-17-opgepakt-omdat-hij-winkelwagen-op-vrouw-gooide.html>
- b) Stel gezamenlijk vast: wat zijn hier de 5 W's en de H? Komen ze allemaal helder naar voren in het artikel?

Verdiepingsvraag

- Waarom denk je dat het belangrijk is als journalist antwoord te geven op de '5W1H'?
- Wat zou je als journalist doen als er een of meerdere W's of H niet bekend zijn? Niet publiceren? Of zijn er nog andere mogelijkheden? Discussieer.

Extra:

Verdeel de klas in 5 groepjes.

- a). Bekijk per groepje of klassikaal onderstaande video: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/video/video/cfb168e5-913f-4975-8ea4-71f6cb4c82cc/navalny-poetin-criticus-mond-gesnoerd>.
Als de timer ingaat:
- b). Noteer per groepje binnen de toegestane tijd (max. 10 minuten) de '5W1H'
 - Hebben jullie ze allemaal binnen de tijd kunnen herkennen?
 - Welke waren het moeilijkst te herkennen? Waarom?

OPDRACHT 3

Het nieuws voor jou

Video: Wat is het nieuws (deel 3)

Bekijk de video door op de afbeelding hieronder te klikken.

Individueel

We hebben kunnen vaststellen dat journalistiek het publieke belang dient. Maar hoe kan het nieuws van invloed zijn op jou als lezer? Hoe raakt nieuws jou persoonlijk?

- Ga naar <https://www.nu.nl/binnenland>
- Bekijk en lees de eerste vijf berichten van vandaag.
- Welk nieuwsbericht is voor jou het belangrijkste?
- Baseer je deze keuze op het maatschappelijk belang, of is het een persoonlijke keuze? Licht je antwoord toe.
- Beïnvloedt dit nieuws de persoonlijke keuzes die je nu maakt of in de toekomst zal maken? Op welke manier?

Wat is het nieuws? is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de onderbouw van het
VO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave Wat is het nieuws?

Samenstelling en redactie: Laila de Miranda en Anne de Vroomen

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl